

ΓΥΜΝΑΣΙΟ Τ.Λ ΚΟΥΦΟΝΗΣΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ : Ερευνητική εργασία

ΜΑΘΗΤΕΣ : Ντεμάι Φιόρα
Πετκίδου Μαργαρίτα
Πλατής Ιωάννης
Πράσινος Νικόλαος
Ραγκάμπ Αλέξανδρος
Σκοπελίτη Μαρία
Ταγκούλη Άρτεμις

ΘΕΜΑ: Παραδοσιακοί χοροί της Ελλάδας

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2013-14

ΦΟΡΕΣΙΕΣ:<http://www.paradosiakes-endymasies.gr/%CE%98%CF%81%CE%AC%CE%BA%CE%B7/%CE%9A%CF%81%CE%B9%CF%8C%CF%82/%CE%9A%CF%81%CE%B9%CF%8C%CF%82>

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΕΛΛΑΔΟΣ

1 . ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΦΛΩΡΙΝΑ:ΟΜΟΡΦΟΥΛΑ

Κυκλικός χορός που χορεύεται από μεικτή ομάδα. Τα χέρια είναι τεντωμένα κάτω και η λαβή γίνεται από τις παλάμες. Ο χορός αυτός έχει δώδεκα κινήσεις οι οποίες εκτελούνται σε έξι μουσικά μέτρα.



ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΕΒΓΑ ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΜΟΥ ΣΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΙ

Χορεύεται ελεύθερα στο χώρο από γυναίκες που βρίσκονται αντικριστά.



2.ΘΡΑΚΗ

ΜΑΝΤΗΛΑΤΟΣ

Αντικριστός χορός, (καρσί = αντίκρυ, γι αυτό λέγεται και καρσιλαμάς) που χορεύεται από άνδρες και γυναίκες οι οποίοι κρατούν μαντήλια. Συνηθίζεται να χορεύεται σε γάμους, όταν οι συγγενείς πηγαίνουν να πάρουν τη νύφη ή τον κουμπάρο για την εκκλησία. Τα βήματα του χορού είναι εξάρια και τα χέρια κατά τη διάρκεια των βημάτων κινούνται ελεύθερα το ένα μπροστά και το άλλο πίσω.

ΖΩΝΑΡΑΔΙΚΟΣ

Είναι Θρακιώτικος χορός, που χορεύεται με διάφορες μορφές τόσο στη Θράκη όσο και σε άλλες περιοχές της Ελλάδας στις οποίες έχουν εγκατασταθεί πρόσφυγες από την Ανατολική Ρωμυλία. Η ονομασία του προέρχεται από τη λαβή που χρησιμοποιούν οι χορευτές. Χορεύεται από μεικτή ομάδα. Οι άνδρες ξεκινάνε και πιάνονται ο ένας μετά τον άλλον και έπειτα ακολουθούν οι γυναίκες.



3.ΗΠΕΙΡΟΣ

ΚΟΦΤΟΣ

Η ονομασία του προέρχεται από το απότομο σταμάτημα της μουσικής σε κάθε φράση, η οποία επαναλαμβάνεται δυο φορές. Χορευείται σε ανοιχτό κύκλο από γυναίκες και άντρες, κυρίως στα Ζαγοροχώρια αλλά και στην υπόλοιπη Ήπειρο, με λαβή απ' τις παλάμες και με λυγισμένους τους αγώνες.

ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟ ΜΟΥ ΠΟΥΛΙ

Αργός κυκλικός χορός που χορευόταν σ' όλη την Ήπειρο. Τα λόγια του τραγουδιού είναι επηρεασμένα από την μεγάλη πληγή της Ηπείρου, τον ξενιτεμό. Ο χορός και το τραγούδι έχουν πολύ αργό ρυθμό, με συνεχείς συγκοπές της μελωδίας και της φωνής, που τονίζουν τη νοσταλγία του ξενιτεμένου.



4.ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΑ

Βασικός χορός της Θεσσαλίας που χορεύεται και σε άλλες περιοχές. Το τραγούδι αναφέρεται στην αρχοντική караγκούνικη γυναικεία φορεσιά και εκφράζει το θαυμασμό γι αυτήν. Η στολή της караγκούνας μαζί με τη στολή της σαρακατσάνας αποτελούν μέχρι σήμερα θέματα μελέτης και έρευνας. Οι χορευτές και οι χορεύτριες σχηματίζουν έναν κύκλο ανοιχτό με μέτωπο προς το κέντρο.



ΜΠΕΡΑΤΙ

Ανδρικός και γυναικίος χορός που τον συναντάμε και στην Ήπειρο. Είναι χορός «συγκαθιστός», χορευόταν συνήθως στους γάμους, την ώρα που οι συγγενείς συνόδευαν τη νύφη και το γαμπρό στην εκκλησία. Για το λόγο αυτό δεν έχει καθορισμένο σχήμα και χαρακτηρίζεται από την ελευθερία και την μεγάλη ποικιλία των βημάτων του.

5.ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ

ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΤΡΑΤΑΣ

Ο χορός αυτός συναντάται κυρίως στην περιοχή των Μεγάρων και χορεύεται σε ρυθμό 2/4. Οι κινήσεις του έχουν βγει από τη ζωή των ψαράδων. Συναντάται σε διάφορες παραλλαγές που αποδίδονται με διαφορετικό ρυθμό και χορευτικό μοτίβο, το οποίο προσαρμόζεται ανάλογα με εορτάσιμη ημέρα του χρόνου.

ΚΟΥΡΙΩΤΙΚΟΣ

Μικτός χορός που συναντάται στη Σαλαμίνα (Κούλουρη), από την οποία πήρε και το όνομά του. Οι χορευτές σχηματίζουν έναν κύκλο ανοιχτό με μέτωπο προς το κέντρο. Τα πόδια βρίσκονται σε στάση προσοχής και τα χέρια συνδέονται με τη λαβή του Καλαματιανού ή σταυρωτά.



6. ΠΕΛΛΟΠΟΝΗΣΟΣ

ΤΣΑΚΩΝΙΚΟΣ

Αναφέρεται ως ο χορός που χόρευε ο Θησέας και χορεύεται στην Τσακωνιά της Πελοποννήσου. Οι διάφοροι σχεδιασμοί που παρατηρούνται κατά την εκτέλεση, η σειρά των χορευτών εναλλάξ, το πιάσιμο απ' τον βραχίονα, το μαντήλι από τον πρωτοχορευτή και την πρωτοχορεύτρια, καθώς και ο αρχαίος πεντάσημος ρυθμός, έδωσαν αφορμή σε πολλούς μελετητές να εκφράσουν αυτή την άποψη. Παραλληλίζεται με τον αρχαίο χορό «Γέρανο».

ΜΑΝΙΑΤΙΚΟΣ

Χορεύεται στην περιοχή της Μάνης και είναι σε ρυθμό 2/4. Ο χορευτές σχηματίζουν κύκλο ανοιχτό με μέτωπο προς το κέντρο ενώ τα πόδια είναι σε στάση προσοχής. Η λαβή των χεριών είναι σταυρωτή. Ο χορός αποτελείται από δύο στροφές.



7.ΚΡΗΤΗ

ΠΕΝΤΟΖΑΛΗΣ

Ανήκει στην κατηγορία των πηδηχτών χορών και χορεύεται σ' όλη την Κρήτη. Το αποκαλούν «αντρίστικο» χορό γιατί χορεύεται μόνο από άνδρες. Χορεύεται σε μικρές ομάδες στις οποίες οι χορευτές είναι πιασμένοι σφιχτά από τους ώμους. Ο χορός αποτελείται από πεταχτούς διασκελισμούς και συνεχόμενες εναλλαγές. Στο γρήγορο πεντοζάλη δεν υπάρχει συνοδεία από μαντινάδες.

ΣΥΡΤΟΣ ΚΡΗΤΗΣ

Αποτελεί τον πιο διαδεδομένο χορό στο νησί. Ονομάζεται και χανιώτικος ή χανιώτης ή και απλά συρτός. Συχνά του αποδίδονται άλλοι χαρακτηρισμοί όπως κισσαμίτικος, σελινιώτικος, ρεθυμνιώτικος, μεσσαρίτικος κλπ εκφράζοντας με αυτόν τον τρόπο τις ιδιόμορφες τοπικές μελωδίες, κάθε

αντίστοιχης περιοχής. Ο χορός είναι ήρεμος και οι παραλλαγές συμβαδίζουν με τη διάθεση της συντροφιάς ή του οργανοπαίκτη. Χορεύεται σε ανοικτό κύκλο από μεικτή ομάδα με συχνές αντιστροφικές κινήσεις και «γυροστριψίματα». Στην Κρήτη ονομάζεται και χορός της αγάπης επειδή αποδίδεται με χάρη και «λεπτοφιγουράτη μελαγχολία».



8.ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΙΚΑΡΙΩΤΙΚΟΣ

Χορεύεται στην Ικαρία απ' όπου πήρε και το όνομά του. Έχει τη λαβή του καλαματιανού και αποτελείται από τρεις στροφές.

ΣΥΡΤΟΣ ΡΟΔΟΥ

Χορός των Δωδεκανήσων σε ρυθμό 7/8. Οι χορευτές και οι χορεύτριες, τοποθετούνται εναλλάξ, σχηματίζοντας κύκλο ανοικτό με μέτωπο προς το κέντρο. Οι αγκώνες είναι λυγισμένοι και η λαβή γίνεται από τις παλάμες.



9.ΝΗΣΙΑ ΙΟΝΙΟΥ

ΜΗΛΙΑ

Γυναικείος χορός που σήμερα χορεύεται και από άνδρες. Είναι αντιπροσωπευτικός χορός του νησιού της Λευκάδας και έχει πάρει το όνομά του από τα λόγια του τραγουδιού με το οποίο συνήθως χορεύεται.

Χορεύεται σε ώρες χαράς και κεφιού, ενώ τα παλιότερα χρόνια χορεύονταν σε κάθε γάμο και τις περισσότερες φορές χωρίς να συνοδεύεται από μουσικά όργανα αλλά μόνο από το τραγούδι των ίδιων των χορευτών.

ΜΕΡΜΗΓΚΑΣ

Οφείλει την ονομασία του στο ομώνυμο τραγούδι και χορεύεται από άνδρες και γυναίκες στην Κεφαλονιά. Τα χέρια είναι τεντωμένα κάτω και λαβή τους είναι από τις παλάμες.



10.ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ-ΚΥΠΡΟΣ

ΧΑΣΑΠΟΣΕΡΒΙΚΟΣ

Το χασαποσέρβικο είναι ένα μετασχηματισμένο και διευρυμένο χορευτικό μοτίβο του ήδη γηγενούς χασάπικου, που διαμορφώθηκε από τις επιδράσεις άλλων λαών της Βαλκανικής και της Ανατολικής Ευρώπης, οι οποίοι έφταναν στα μεγάλα αστικά κέντρα και στα λιμάνια της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Οράκης για λόγους εμπορικούς ή βιοποριστικούς. Οι περιπλανώμενοι μουσικοί, αρκετοί από τους οποίους ήταν τσιγγάνοι και έπαιζαν στα καφέ-αμάν, έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στις αναμφισβήτητες μουσικοχορευτικές αλληλεπιδράσεις που ακολούθησαν.

Ο τύπος του χασαποσέρβικου μοιάζει δομικά με τον χασάπικο, και είναι σε δίσημο μέτρο 2/4. Το βασικό χορευτικό μοτίβο παραλλάσσεται από ολόκληρη τη χορευτική ομάδα και παρατηρούνται μοτίβα που μοιάζουν σε αυτά των χορών των Σέρβων, των Ρουμάνων και των Σλάβων της Ανατολικής Ευρώπης καθώς οι χασαποσέρβικοι είναι αναμφισβήτητα χοροί σλαβικής προέλευσης. Μέχρι την Μικρασιατική καταστροφή του 1922 χόρευαν παρόμοιους χορούς, όπως το αλέγρο. Ο πιο δύσκολος σέρβικος είναι ο τακουνάτος, που σήμερα τον γνωρίζουν ελάχιστοι υπερήλικοι, χωρίς όμως να μπορούν να τον χορέψουν.

ΤΣΙΦΤΕΤΕΛΙ

Το τσιφτετέλι (τουρκικό ciftetelli: δύο χορδές, επειδή αρχικά ήταν μια μελωδία που την παίζανε σε δίχορδο βιολί) ξεκίνησε από τα καφέ-αμάν, όπου χόρευαν και τραγουδούσαν γυναικεία ντουέτα. Είναι ένας πεταχτός και γρήγορος ρυθμός, ο οποίος έγινε γνωστός στην Ελλάδα μετά το 1923. Οι ρεμπέτες της Αθήνας το θεωρούσαν κατάλληλο για γυναίκες και θηλυπρεπείς άνδρες.

Ο χορός βασίζεται στο παλλόμενο στήθος, στο λίκνισμα των γοφών, στο σπάσιμο της μέσης, στις γιρλάντες των χεριών, εν ολίγοις στα σημεία του σώματος που θεωρούνται ενδεικτικά της γυναικείας θηλυκότητας. Η κοιλιά παίζει επίσης πολύ σημαντικό ρόλο καθώς είναι πραγματικά μοναδικός ο τρόπος που ρουφούν και χρησιμοποιούν την κοιλιά τους οι χορεύτριες, με τις πτυχώσεις της οποίας συχνά κινούν κέρματα ή λουλούδια.

Παλαιότερα συνήθιζαν να χορεύουν τσιφτετέλια παίζοντας κρουστά: η Ρόζα Εσκενάζυ χόρευε καταπληκτικά χτυπώντας ζίλια. Το τσιφτετέλι χορευόταν συχνά πάνω στο τραπέζι όχι τόσο για να βρίσκεται η θελκτική χορεύτρια σε περίοπτη θέση όσο για τον περιορισμό του χώρου, ελλείψει του οποίου διάνθιζε τις κινήσεις και τις φιγούρες του υπόλοιπου σώματος. Στο τσιφτετέλι συμβαίνει το αντίθετο απ' ότι στον καρσιλαμά καθώς η διαφορετική εσωτερική υποδιαίρεση ή και η αλλαγή στον τονισμό του μέτρου (τουρκικό και αραβικό τσιφτετέλι) δεν συνεπάγεται αλλαγή στην κατηγοριοποίηση του χορού αλλά αφορά μόνο τους μουσικούς της ορχήστρας.



ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

1.ΠΑΡΟΣ

ΑΓΕΡΑΝΟΣ: <http://www.youtube.com/watch?v=34LACjW4aPI>

Είδος κυκλικού χορού, με πολλούς ελιγμούς. Κατά τον χορό αυτό, ψάλλεται ένα ειδικό άσμα, ο «αγέρανος», κατά τη διάρκεια του οποίου οι χορευτές, με αργό ρυθμό, κάνουν τρία βήματα προς τα δεξιά και ένα, έπειτα, προς τα αριστερά. Οι χορευτές περιφέρονται, ενώ ο καθένας στηρίζει τα χέρια του στον ώμο του συγχορευτή του.

«ένα ζευγάρι στέκεται σε μια μεριά και γύρω του αρχίζουν να προστίθενται τα υπόλοιπα. Όταν κουλουριάσει, αρχίζει το ξεκουλούριασμα από το ζευγάρι που βρίσκεται απ' έξω. Συνήθως τραγουδιέται και χορεύεται χωρίς μουσική υπόκρουση. Οι χορευτές πιάνονται από τους ώμους, τα βήματα πάνε αργά στο πρώτο μέρος της μουσικής, ενώ στο δεύτερο γίνονται πηδηχτά και ταχύτερα».

2.ΑΜΟΡΓΟΣ

ΝΙΚΕΝΤΡΕ: <http://www.youtube.com/watch?v=KeKqc3KTg6Q>

Αντρικός χορός

ΑΡΑΠΙΝΑ: http://www.youtube.com/watch?v=jjeRdz_gN-I

3.ΝΑΞΟΣ

ΒΛΑΧΑ ΝΑΞΟΥ: http://www.youtube.com/watch?v=g_2b6pqnIDk

Η Βλάχα είναι χορός κυκλικός και χορεύεται από άντρες και γυναίκες με λαβή από τους ώμους. Χορευόταν κυρίως την εποχή των Αποκριών και το όνομά της το πήρε μάλλον από το τραγούδι που τραγουδιέται κατά τη διάρκεια του χορού. Ο ναξιώτικος τύπος της Βλάχας δεν χορεύεται σε άλλα νησιά. Διαφορετικές μορφές του χορού Βλάχα, σε μουσική, σε στίχους και σε κίνηση, χορεύουν στα διάφορα χωριά του νησιού.

4.ΜΥΚΟΝΟΣ

ΜΠΑΛΑΡΙΣΤΟΣ: <http://www.youtube.com/watch?v=QFxzqbzu->

Ο μπαλαριστός χορεύεται κυρίως από νέους λόγω του γρήγορου ρυθμού και βηματισμού του που πρέπει κανείς να αντέχει.

5.ΚΥΘΝΟΣ

ΣΥΡΤΟΣ ΚΑΙ ΤΣΑΜΠΟΥΝΙΣΤΟΣ ΜΠΑΛΟΣ:

<http://www.youtube.com/watch?v=UJOYAKHYp5>

Δεν βρέθηκαν παραπάνω πληροφορίες για τους χορούς <<Αραπίνα Αμοργού>> και <<Συρτός και τσαμπουνιστός μπάλος Κύθνου>>